

Klachtennummer 2022/088

Advies aan:

het bestuur van [bestuur] te [vestigingsplaats] (verder: het bestuur)

inzake

de klacht van [klagers] (verder: klagers), ouders van [ex-leerling], ex-leerling van [school] te [vestigingsplaats] (verder: de school).

I. Verloop van de klachtenprocedure

De Landelijke klachtencommissie voor het katholiek onderwijs (verder: de Commissie) heeft op 11 juli 2022 de klacht en op 19 juli 2022 het ingevulde klachtenformulier ontvangen. De klacht is gericht tegen [directeur], directeur van de school (verder: de directeur) en [IB'er], intern begeleider van de school (verder: de IB-er). De Commissie heeft op 27 september 2022 van [voorzitter CvB], voorzitter College van Bestuur (verder: de voorzitter CvB), een verweer ontvangen.

Klagers en aangeklaagden zijn in de gelegenheid gesteld hun standpunten nader toe te lichten tijdens een besloten hoorzitting op 14 oktober 2022. Tijdens deze hoorzitting waren aanwezig:

- klager;
- de voorzitter CvB.

II. Standpunt van klagers

De dochter van klagers, [leerling], heeft in de schooljaren 2020/2021 en 2021/2022 onderwijs gevolgd in groep 3 van de school. [leerling] heeft een bijzondere vorm van het syndroom van Down (mozaïsisme), deze variant wordt gekenmerkt doordat een deel van de lichaamscellen een extra chromosoom bevatten, maar een ander deel van de lichaamscellen niet. De algemene verwachting was dan ook dat [leerling] zich over het algemeen beter zal ontwikkelen dan een gemiddeld kind met het syndroom van Down. [leerling] ontving wel extra ondersteuning op school vanwege haar mozaïsisme.

In 2020/2021 werd deze begeleiding door twee ondersteuners geboden vanuit [jeugdhulporganisatie]. [jeugdhulporganisatie] neemt de Jeugdhulp voor haar rekening namens de gemeente waar klagers woonachtig zijn. Vanaf januari 2021 tot en met maart 2022 is er ondersteuning geweest vanuit [jeugdhulporganisatie]. Vanaf maart 2022 is de ondersteuning gegeven door [begeleider], 1-op-1 begeleider (verder: de begeleider) vanuit een PGB. Voor alle begeleiding en/of ondersteuning zijn klagers steeds de opdrachtgever of regisseur. Vanuit school heeft [leerling] vanaf begin 2021 een interne begeleider, de IB-er.

Ieder schooljaar staan er meerdere ronde tafels overleggen (verder: RTO) gepland om de zorg en voortgang van [leerling] op school te bespreken vanuit een multidisciplinair perspectief. [leerling] heeft

in de afgelopen twee schooljaren veel groei laten zien. [leerling] doet de dingen die passen bij de algemene ontwikkeling van een kind van haar leeftijd. Op school kan zij zelfstandig werken aan taken en in de klas is zij een leerling die verder niet voor overlast zorgt of lessen verstoort. [leerling] is enorm sociaal en heeft veel vriendjes en vriendinnetjes in de klas. Ze geniet intens van dit sociale contact.

Klacht 1

Tijdens het laatste RTO van schooljaar 2020/2021 is gebleken dat [leerling] beduidend minder begeleiding heeft gekregen dan afgesproken. Klagers zijn door de school nimmer in kennis gesteld van het feit dat de begeleiding door [jeugdhulporganisatie] was gedecimeerd. De school heeft geen signaal afgegeven aan klagers en heeft haar zorgplicht c.q. regiefunctie verzaakt door klagers niet tijdig te informeren over het wegvallen van de begeleiding. Klagers zijn van mening dat de school dit niet kan afdoen als aangelegenheid tussen klagers en [jeugdhulporganisatie].

In hetzelfde RTO heeft de IB-er benoemd dat zij van mening was dat [leerling] wellicht beter af zou zijn op het speciaal basisonderwijs. Klaagster is erg overvallen door hetgeen ter sprake is gekomen tijdens het RTO. In het gesprek is echter niet gezegd dat sprake was van een voorgenomen besluit. Klagers hebben geregeld bij de betrokken leerkrachten geïnformeerd hoe het met [leerling] ging en of er aandachtspunten waren. Ook hierin heeft de school geen signalen afgegeven dat het niet goed zou gaan met [leerling] op school en er redenen zouden kunnen zijn om speciaal basisonderwijs voor [leerling] te adviseren. Klagers hebben hun ongenoegen geuit over het voornemen van de school, dat hen overigens pas is gebleken na ontvangst van het Ontwikkelingsperspectief (verder: OPP) op 21 juli 2021. Klagers zijn geschrokken van het door de IB-er ingenomen standpunt dat [leerling] tot aan de kerstvakantie op school zou blijven en de tijd tussen de zomer- en kerstvakantie gebruikt zou worden voor het vinden van een geschikt plekje voor [leerling].

Klagers menen dat de school – op een niet integere wijze – naar de conclusie in het OPP heeft toegeredeneerd om de navolgende redenen:

1. Het OPP bevat elementen die wel besproken zijn tijdens het RTO, maar zodanig zijn ingekleurd dat de school lijkt te hebben willen aansturen op handelingsverlegenheid.
2. Het OPP is op 24 juli 2021 voor het laatst opgeslagen, terwijl het reeds was toegestuurd en op 23 juli 2021 voor het laatst werd geprint.
3. Het OPP bevat elementen die niet besproken zijn maar klagers in het schrijven van 23 juli 2021 (in reactie op het OPP) hebben benoemd en waarmee het OPP lijkt te zijn gereviseerd en aangepast.
4. Het OPP, waarin is opgenomen dat klagers het niet eens zijn met dit verslag, is zonder toestemming van klagers aan externe behandelaren van [leerling] toegezonden. Dit sterkt klagers in de gedachte dat er een versie van het OPP bestaat dat anders is dan het document dat aan klagers toegezonden is.

Klacht 2

Klagers hebben het als storend ervaren dat de IB-er buiten het medeweten van klagers contact heeft opgenomen met behandelaren van [leerling]. Klagers hebben het bestuur benaderd om inzage te krijgen in het OPP en of dit werd geregistreerd (ook bij DUO hebben klagers een verzoek gedaan), het handelen van de IB-er en op welke grond de contacten met de behandelaren zijn gelegd. Het bestuur heeft hier pas op 5 oktober 2021 op gereageerd en gesteld dat zij vernomen heeft dat de klagers en de school in gesprek waren en dat de IB-er contact heeft gezocht om feedback op te halen over haar rol en het communiceren rondom het RTO.

Klagers menen dat, in tegenstelling tot hetgeen de school en het bestuur stellen, de intentie van de IB-er anders was en niet uitging van het ophalen van de feedback. Het eigen belang van de IB-er is boven het belang van [leerling] geplaatst. De school is hiermee ook voorbij gegaan aan de informele afspraak met klagers dat school slechts contact opneemt met de professionals rondom [leerling] in aanwezigheid van klagers of in het geval een e-mailbericht buiten de RTO's om wordt gezonden door klagers op te nemen in een CC.

Klagers hebben uiteindelijk een advocaat ingeschakeld, teneinde duidelijkheid te verkrijgen ten aanzien van het schooljaar 2021/2022. Op 15 november 2021 heeft de directeur aangegeven dat van een voorgenomen verwijdering geen sprake was. In het schooljaar 2021/2022 hebben diverse RTO's plaatsgevonden. Bij deze overleggen sloten de procesbegeleider van het bestuur en de directeur structureel aan. De informatiedichtheid van het OPP is toegenomen. In een gesprek op 4 maart 2022 is aan klagers voorgelegd dat de school de casus van [leerling] wilde voorleggen aan het samenwerkingsverband, teneinde een oordeel van het samenwerkingsverband te vragen. Dit omdat de inspanningen niet zouden opwegen tegen het rendement dat wordt gezien door de school en dit de zorgen groter maakt. School heeft aangegeven spoedig over te zullen gaan tot het completeren van het dossier en het dossier voor toestemming aan klagers te zullen voorleggen. Klagers hebben het dossier echter nimmer mogen ontvangen. Het heeft er alle schijn van dat de school het samenwerkingsverband nimmer heeft betrokken bij de casus van [leerling].

Klacht 3

De school heeft aan het einde van schooljaar 2020/2021 zorgen uitgesproken maar heeft gedurende het schooljaar 2021/2022 nauwelijks stappen ondernomen om de situatie te veranderen. Er wordt kennelijk niet in het belang van [leerling] gehandeld. Klagers menen daarom dat de school in de zorgplicht tekort is geschoten.

Klacht 4

Klagers zijn bereid geweest om in dialoog te blijven met school en zij hebben zich correct gedragen. De directeur heeft aangegeven dat sinds de zomervakantie van 2021 niet meer gesproken kan worden van een optimaal partnerschap. Zo heeft de school, althans de directeur de communicatie met klagers althans ervaren. Het wordt klagers verweten dat zij 'bij een aantal zaken tot achter de komma moeilijk doen'. Klagers wijzen er op dat dit het gevoel van de directeur is en zijn van mening dat van een schooldirecteur verwacht mag worden dat hij of zij zich over het eigen gevoel heen stapt en gewoon zakelijk blijft. Het standpunt van de directeur maakt het klagers onmogelijk er samen redelijkerwijs met de school uit te komen.

Diverse ontwikkelingen hebben er toe geleid dat klagers inmiddels een andere school hebben gezocht voor de kinderen en [leerling] met ingang van het schooljaar 2022/2023 geen leerlinge meer is van de school.

III. Standpunt van verweerders

Verweerders gaan in het verweerschrift allereerst in op de wijze waarop de procedure is verlopen en betreuren het dat er geen ruimte is geboden voor het volgen van de interne procedure, dan wel

gebruik gemaakt is van de mogelijkheid van mediation. Verweerders menen dat dit mogelijk een oplossing van de klacht, zonder inmenging van de Commissie, had kunnen bewerkstelligen. Ten aanzien van de klachtpunten van klagers hebben verweerders het navolgende op papier gesteld.

Klacht 1

Klagers maken geen onderscheid tussen zorgplicht en regiefunctie, terwijl het om twee verschillende dingen gaat. Voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben op school geldt de zorgplicht. Hierbij moet de school eerst onderzoeken of zij de noodzakelijke ondersteuning kan bieden en in het geval dat de school, die ondersteuning niet kan bieden, mag zij de leerling pas uitschrijven als een andere passende plek voor de leerling is gevonden. De school moet deze plek dan zoeken.

Onder verwijzing naar het OPP van [leerling] stellen de school en het bestuur zich op het standpunt dat de school aan deze zorgplicht heeft voldaan. Reeds bij de aanmelding van [leerling] zijn de verwachtingen naar elkaar uitgesproken en is de afspraak met klagers gemaakt dat over de ondersteuningsbehoefte en de haalbaarheid daarvan altijd open en eerlijk gecommuniceerd wordt. Geconcludeerd dient te worden dat de verwachtingen niet gelijkgestemd zijn geweest. In meerdere RTO's is gesproken over de haalbaarheid om [leerling] op de school onderwijs te (blijven) bieden, mede gebaseerd op de observaties door een expert uit het gespecialiseerd onderwijs. De school heeft moeten concluderen dat het onderwijs niet meer kon aansluiten bij de onderwijsbehoefte van [leerling] en heeft dit met klagers besproken. De school heeft gedaan wat bij de zorgplicht hoort. De school was zelfs bereid om naar meer mogelijkheden te kijken.

In juni 2022 hebben klagers laten weten een andere school te hebben gevonden voor al hun kinderen. Op voorstel van de school heeft een overdragend knooppuntoverleg plaatsgevonden, juist vanuit de zorg(plicht) voor [leerling].

Waar het gaat om de regiefunctie heeft de school deze niet strak gehanteerd. De functie is deels overgelaten aan ouders omdat zij voor alle ondersteuning van [leerling] de opdrachtgever of regisseur zijn, zoals ook door klagers gesteld. De school en het bestuur stellen zich op het standpunt dat wanneer de regiefunctie nadrukkelijker bij de school gelegen had, school een verantwoordelijkheid had gehad klagers te wijzen op het wegvallen van de begeleiding, klagers daarover te informeren en iets aan het gebrek aan begeleiding te doen.

Klacht 2

De professionals met wie contact is opgenomen zijn alle deelnemer aan het RTO. Communicatie met deze ketenpartners heeft eerder op basis van wederzijds vertrouwen plaatsgevonden en is altijd open en transparant gevoerd. De school en het bestuur betreuren het dat de suggestie is gewekt dat schoolfunctionarissen zonder toestemming van ouders gevoelige informatie hebben gedeeld. Op het aanbod van de directeur en de IB-er van de school een toelichting te geven op het contact en de misverstanden op te klaren zijn klagers niet ingegaan. Verweerders zijn er van overtuigd dat een gesprek het gevoel van klagers had kunnen wegnemen. In alle contacten die plaatsvinden met de ketenpartners staat het belang van het kind voorop. De school en ouders zijn gebaat bij een integrale benadering van onderwijs- en zorgondersteuning, hetgeen om afstemming tussen alle betrokkenen vraagt. De door klagers genoemde werkafspraken was, in tegenstelling tot hetgeen klagers stellen, geen werkafpraak die al jaar en dag bestond, maar een afspraak gemaakt aan het begin van schooljaar 2021/2022, derhalve na het voorval waar dit klachtpunt op ziet.

Klacht 3

Net als in de eerste klacht wordt de school het verwijt gemaakt de zorgplicht te hebben verzaakt. Verweerders zijn van mening dat de school de plicht (meer dan) volwaardig vorm en inhoud heeft gegeven. In dit kader wordt opnieuw verwezen naar het OPP van de schooljaren 2020/2021 en 2021/2022. In de OPP's is uitgebreid beschreven op welke wijze de school invulling heeft gegeven aan de (extra) ondersteuning van [leerling]. De school heeft de zorg uitgebreid door via de procesbegeleider van het bestuur op zoek te gaan naar mogelijkheden om extra ondersteuning in te zetten. Wanneer een school niet meer aan de ondersteuningsbehoefte kan voldoen, brengt de zorgplicht met zich mee dat de school tezamen met ouders op zoek dient te gaan naar alternatieven.

Het bestuur hecht er aan op te merken dat de school in de OPP's aantoont het uiterste gedaan te hebben om het onderwijs en de ondersteuning in samenwerking dan wel samenspraak met de betreffende zorginstellingen en ouders uit te voeren. Verweerders betreuren het dan ook dat klagers de zoektocht van de school naar andere mogelijkheden hebben geïnterpreteerd als 'de school wil van [leerling] af'.

Klacht 4

Verweerders wijzen er op dat de school en het bestuur meerdere keren hebben getracht met elkaar in gesprek te gaan/te blijven. Klagers hebben niet, dan wel afwijzend op deze berichten gereageerd. Daarmee hebben zij er blijk van gegeven niet in dialoog te willen blijven. Ook uit de directe gang naar de Commissie leiden verweerders af dat klagers niet bereid zijn om in dialoog te blijven. Indien klagers met 'zakelijk' bedoelen te zeggen 'dat er geen ruis in de afspraken moet zijn', delen verweerders dit standpunt. De school heeft, achteraf gezien, onvoldoende vastgehouden aan de eigen lijn en begrenzing en is te veel meegegaan in de lijn die door klagers, min of meer, werd afgedwongen. Verweerders zien niet hoe het gedrag van de directeur de zorgplicht voor [leerling] zou hebben aangetast, zijn gedrag en houding hebben eerder de grenzen voor klagers opgerekt.

De klacht van klagers heeft de school de navolgende 'lessons learned' gebracht:

'Wanneer school, ouders en ketenpartners gelijkwaardig samenwerken, en wanneer verwachtingen en grenzen aan de voorkant helder zijn en onderdeel zijn van de samenwerking (wat doen we wel/ niet, wat kunnen we wel/ niet), ontstaat passende integrale onderwijs-en zorgondersteuning die aansluit bij de ondersteuningsbehoefte van het kind.'

Dit vraagt van onze scholen om

- a) Duidelijk te zijn over wat de regierol behelst en wie deze rol vervult (wat mogen partners/partijen van elkaar verwachten)*
- b) aan de voorkant de verwachtingen te delen*
- c) scherp(er) de grenzen te stellen*
- d) de consequenties te benoemen wanneer doelen niet gehaald worden en dit met elkaar vast te leggen.'*

IV. Overwegingen van de Commissie

De Commissie merkt, alvorens over te gaan tot de inhoudelijke behandeling van de klacht, op dat de wijze waarop de procedure is gevoerd voldoet aan het daarvoor geldende reglement. Het plannen van

de hoorzitting hoeft niet in de weg te staan aan een oplossing op school- en/of bestuursniveau. Hiervoor is wel vereist dat beide partijen hiervoor open staan.

Klagers hebben de wens uitgesproken dat de Commissie zich uit zou laten over de klacht. De Commissie zal de klacht, die uiteenvalt in vier onderdelen, behandelen.

Ad 1

De Commissie overweegt dat, uit de stukken en hetgeen besproken is ter zitting, niet is gebleken dat de school, zoals klagers stellen en de school gemotiveerd weerspreken, tekort is geschoten in de op haar rustende zorgplicht. De Commissie is van oordeel dat uit de overgelegde stukken en het verhandelde ter zitting genoegzaam is gebleken dat de school al het mogelijke heeft gedaan wat redelijkerwijs van de school mag worden verwacht. Uit de stukken van beide partijen volgt namelijk dat er regelmatig overleggen waren tussen partijen, dat er voor [leerling] OPP's zijn opgesteld en er is ingezet op het zo veel mogelijk bieden van extra ondersteuning aan [leerling] vanuit de school.

De Commissie merkt wel op dat de school het wegvallen van de begeleiding door de externe partij richting klagers had kunnen opmerken in een van de dagelijkse gesprekken of in ieder geval tijdens een van de RTO's.

De Commissie overweegt dat klagers echter miskennen dat zij, de regisseur waren met betrekking tot de zorg en ondersteuning van [leerling], zodat het ook op hun weg had gelegen goede controle hier op uit te oefenen. Dit kunnen klagers dan ook niet achteraf aan de school tegenwerpen..

De Commissie is van oordeel dat dit klachtonderdeel ongegrond is.

Ad 2

Gebleken is dat de school, in de persoon van de IB-er, contact heeft gezocht met de samenwerkingspartners van de school. De school heeft echter geen andere partners geraadpleegd dan de professionals die in de RTO reeds betrokken waren bij de ondersteuning van [leerling]. Anders dan klagers stellen is niet komen vast te staan dat de bij [leerling] betrokken professionele partijen met een ander doel door de IB-er zijn benaderd.

De Commissie is van oordeel dat het juist professioneel is van de school om de reeds aanwezige externe expertise in te schakelen op het moment dat zij worstelt met de vraag welke ondersteuning en begeleiding zij het beste aan [leerling] kan bieden.

Dit, uiteraard, teneinde de visie van de professionals te verkrijgen en de school handvatten te bieden om te (kunnen) doen wat nodig is voor de extra ondersteuning en begeleiding van [leerling]..

De Commissie acht dit klachtonderdeel dan ook ongegrond. De Commissie is overigens wel van mening dat het van belang is om schriftelijk vast te leggen welke professionals aanwezig zijn, om welke reden en ook als deze buiten overleggen benaderd worden, welke professionals benaderd zijn en met welke reden dit is gebeurd.

Ad 3

De Commissie is op grond van de overgelegde stukken en het verhandelde ter zitting van oordeel dat de school veel tijd heeft genomen om de op haar rustende zorgplicht voldoende vorm en inhoud te geven. Het enkele feit dat het proces veel tijd gekost heeft, levert echter geen schending van de zorgplicht op zoals door klagers is gesteld en door de school gemotiveerd is weersproken. Dit klachtonderdeel is dan ook ongegrond.

Ad 4

De Commissie stelt voorop dat van een school als professionele partij verwacht mag worden dat zij, ongeacht de problematische situatie, proberen in gesprek te gaan en blijven met ouders.

De Commissie stelt vast dat de communicatie tussen partijen, zoals de school ook heeft erkend, niet is gelopen zoals verwacht zou mogen worden. De school heeft in haar verweer en ter zitting aangegeven dit te erkennen en aangegeven welke 'lessons learned' de klacht de school heeft gebracht. De Commissie acht dit klachtonderdeel derhalve gegrond.

V. Het oordeel van de Commissie

De Commissie is van oordeel dat de klachtonderdelen 1, 2 en 3 ongegrond zijn en klachtonderdeel 4 gegrond. Gelet op de reeds door de school en het bestuur ondernomen acties ten aanzien van klachtonderdeel 4 ziet de Commissie geen aanleiding voor een het geven van een advies aan het bestuur.

Aldus gegeven op 14 oktober 2022 door mr. A. van Oorscot, voorzitter, drs. V.M.L. Gommers-Weijnen en C.M. Clarijs, leden, in tegenwoordigheid van mr. D. le Pair-Roodenburg als secretaris.